



ԿԶՆԱԿ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սիրելի՛ սովորող

Գրածդ պիտի լինի մեկ ամբողջական շարադրանք, որը պիտի ունենա սկիզբ, միջնամաս և ավարտ: Սկիզբը գրելուց հետո ձևակերպի՛ր պնդում: Շատ ուշադի՛ր կարդա, որ կարողանաս երկու տեքստերն էլ համադրել գրածդ պնդումի շուրջ և ապացուցել տեսակետդ:

Հիշի՛ր՝ պարբերությունները ևս պիտի ունենան սկիզբ, հիմնամաս և ավարտ: Հետևի՛ր նաև գրածիդ ուղղագրությանն ու կետադրությանը. մտքերդ քերականորեն ճի՛շտ արտահայտիր:

Սպասելու ենք ինքնատիպ դատողություններիդ:

Հաջողություն քեզ:

**ԻՆՉՊԻՍԻ՞ ԾԱՆՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԵՐ ՀԱՅՏՆՎԵԼ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ
ԳԱՐԹԱԿԱՆ ԴԱՐՁԱԾ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

**ՔՈ ԿԱՐԾԻՔՈՎ Ի՞ՆՉ ՀԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐ ԵՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԱՐԴՈՒՆ՝ ԿՅԱՆՔԻ
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐԻՆ ԴԻՄԱԿԱՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:**

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՀԱՏԿԱԾ

Էջմիածին: Ես երբեք, երբեք իմ կյանքում չեմ կրել այնպիսի հիասթափություն, ինչպես կրեցի այն ժամանակ, երբ տեսա Էջմիածնի խունացած դեմքը: Շոգ: Փոշի: Կեղտոտություն: Վանքի խունացած սիլուետը: Իսկ պարիսպների տակ իրար վրա թափած գաղթականություն: Ճեմարանի բակի ծառերի տակ մեզ շարեցին ծալապատիկ և ճաշ տվին: Բիլի Մակը կծկվեց մոտս: Ես մի անգամ էլ հիշեցի մայրիկանց տան վերի օդի պատից կախված Էջմիածնի փառահեղ նկարը, և սիրտս լցվեց անասելի դառնությամբ: Ճաշից հետո լուր տարածվեց, որ բոլոր որբերին տանելու են բաղնիք, հին շորերը ոչնչացնելու և նոր շորեր տալու: Այդպես էլ եղավ: Այստեղ ես շատ վնասվեցի, որովհետև ես կորցրի իմ նոր և վայելուչ շորերը և բոլորի նման հագա ծաղկավոր չթից կարած մի շապիկ, մի վարտիք, իսկ գլխիս կապեցի մի ծաղկավոր թաշկինակ: Ուրիշ ոչինչ: Այլ պայմաններում ես կամաչեի այդ դրությամբ՝ մի տակ շապիկ-վարտիքով և բոբիկ ոտներով ման գալ, բայց ստեղծված կացությունը թույլ չէր տալիս զբաղվել նման կենցաղային մանրուքներով: Ինձ մոտեցավ ինձնից մեծ, հանդուգն աչքերով մի տղա և մի կողմ տարավ: Չգուշությամբ, շուրջը նայելով, նա շապիկի տակից հանեց մի ծաղկավոր թաշկինակ և ցույց տվեց.

– Թռցուցի... շորերդ ինչի՞ տվիր:

Նա ներս մտավ բաղնիք և հինգ րոպե հետո դուրս եկավ՝ արցունքները սրբելով, ձեռքին՝ իմ շորերը: Մենք դուրս եկանք վանքի դարպասից, անցանք փողոցը և մտանք առաջին պատահած խանութը: Քիչ հետո մենք նստեցինք փողոցի մի քարի վրա, քանդեցինք մեր գլխի թաշկինակները և բաժանեցինք 300 հատ կոնֆետ մեր մեջ:

– Քո անունն ի՞նչ ի, – հարցրի ես նրան՝ լցված անսահման երախտագիտությամբ:

– Կուշո... քո՞ն:

– Գուրգեն...

Մենք մտերմացանք. նա դարձավ իմ խնամատարն ու շահերի պաշտպանը: Ես իմ բաժին կոնֆետից մաս հանեցի նաև Բիլի-Մակին, որի համար և արժանացա Կուշոյի հանդիմանությանը: Ես խոսք չգտա արդարանալու:

Աղբյուր՝ Գուրգեն Մահարի «Էջմիածնում» (հատված «Պատանեկություն» վիպակից)

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՏԿԱԾ

Գաղթականության վիճակը Հայաստանի առաջին հանրապետության տարիներին

Հանրապետության ներքին կյանքի բարդ խնդիրներից էր գաղթականության և որբերի հարցը: Արևելյան Հայաստանում էին ապաստանել Մեծ եղեռնից մազապուրծ մոտ 300 հազար արևմտահայեր:

Գաղթականության մի հոսք էլ առաջացավ Ադրբեջանի Հանրապետության տարածքից: Ենթարկվելով թուրք-թաթարական բռնություններին ու կոտորածներին՝ տասնյակ հազարավոր հայեր ներգաղթեցին Հայաստան:

Կառավարությունը պետք է դժնդակ պայմաններում հայտնված գաղթականությանը կերակրեր, պատսպարեր, հող և աշխատանք տար: Գաղթական յուրաքանչյուր շնչին օրական տրվում էր կես ֆունտ (200 գրամ) ալյուր:

Գաղթականության մեջ առավել մեծ հոգաճություն էին պահանջում որբ երեխաները: Պաշտոնական տվյալներով՝ Հայաստանում կային 40 հազարից ավելի անտեր ու թափառական որբեր: Նրանց խնամքը իրականացնելու համար հիմնվեցին մի քանի տասնյակ որբանոցներ, որոնցից ամենախոշորը Ալեքսանդրապոլում էր:

Առավել ծանր ու անորոշ էր Հայաստանի սահմաններից դուրս գտնվող հայ գաղթականության վիճակը:

Ադրբեյջան՝ Հայոց պատմություն, Նորագույն շրջան, 9-րդ դասարանի դասագիր, Երևան, 2014, էջ 16-17: